

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersYTET ŁÓDZKI

WRZESIEŃ 2023

Przetasowanie gabinetu Kishidy Fumio

W polityce wewnętrznej warto zwrócić uwagę na rekonstrukcję gabinetu Kishidy Fumio wywołaną spadającym poparciem społecznym. Zwiększenie liczby kobiet w gabinecie oraz powołanie nowych twarzy na stanowiska ministerialne miało odświeżyć wizerunek premiera. W polityce zagranicznej warto zwrócić uwagę na pogorszenie relacji z Chinami.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

1 września: wpadka japońskiego ministra ds. rybołówstwa. Minister rybołówstwa Tetsuro Nomura określił uzdatnioną radioaktywną wodę uwalnianą z elektrowni jądrowej Fukushima nr I jako „skażoną” podczas rozmowy z dziennikarzami. Premier Fumio Kishida nakazał ministrowi przeprosić i wycofać komentarz. Japoński rząd nazywa wodę uwalnianą do oceanu „wodą oczyszczoną ALPS”, aby odróżnić ją od skażonej wody przechowywanej w zbiornikach wokół wraku elektrowni. ALPS to skrót od "Advanced Liquid Processing System", systemu mającego na celu usunięcie z wody większości pierwiastków radioaktywnych z wyjątkiem trytu, zanim zostanie ona uwolniona do oceanu jako „oczyszczona” woda.

3 września: byli prezydent Rosji o militaryzacji Japonii. Były prezydent Rosji Dmitrij Miedwiediew stwierdził, że militaryzacja Japonii komplikuje sytuację w regionie Azji i Pacyfiku. „To godne ubolewania, że japońskie władze podążają kursem w kierunku nowej militaryzacji kraju”. Były prezydent mówił o coraz częstszych ćwiczeniach organizowanych w pobliżu Wysp Kurylskich. Rosja ogłosiła 3 września dniem „Dniem zwycięstwa nad militarystyczną Japonią”, co wywołało protest Tokio. Dmitrij Miedwiediew powiedział, że Japonia, z pomocą Stanów Zjednoczonych, rozbudowuje swoją infrastrukturę wojskową i zwiększa zakupy broni.

4 września: PLD i Komeito formalnie ogłaszają zakończenie sporu. Rządząca Partia Liberalno-Demokratyczna i jej młodszy partner koalicyjny Komeito wznowiły współpracę we wszystkich okręgach wyborczych w Tokio przed następnymi wyborami do Izby Reprezentantów. PLD i Komeito napotkały trudności w koordynowaniu kandydatów w stolicy, po wprowadzeniu zmian na mapie okręgów wyborczych. Dwóm partiom rządzącym udało się jednak znaleźć porozumienie w obliczu utrzymujących się spekulacji, że premier Kishida rozwiąże izbę niższą w celu przeprowadzenia przedterminowych wyborów przed końcem tego roku. Głównym czynnikiem popychającym ugrupowania do współpracy są sukcesy partii Nippon Ishin w wyborach lokalnych.

5 września: gubernator Tamaki nie ma już prawnych możliwości powstrzymania relokacji bazy Henoko na Okinawie. Gubernator Okinawy Denny Tamaki nie ma już możliwości prawnych w walce prefektury o powstrzymanie przeniesienia amerykańskiej bazy

wojskowej do dzielnicy Henoko w mieście Nago. Na początku miesiąca Sąd Najwyższy orzekł przeciwko samorządowi prefektury Okinawa, który nie wydał zgody na zmianę projektu budowlanego w celu wzmocnienia miękkiego dna morskiego u wybrzeży Henoko. Prace rekultywacyjne są niezbędne do przeniesienia stacji lotniczej Futenma Korpusu Piechoty Morskiej Stanów Zjednoczonych z Ginowan, również w prefekturze Okinawa. Na konferencji prasowej po orzeczeniu Sądu Najwyższego Tamaki powiedział, że jego determinacja, by nadal domagać się rezygnacji z relokacji Henoko, nie uległa zmianie.

5 września: Japonia próbuje doprowadzić do rozmów z Chinami w sprawie radioaktywnej wody. Prezydent Xi Jinping nie pojawił się na szczycie Grupy 20 w Indiach. Rząd w Tokio liczył na szybkie przełamanie impasu w sprawie japońskiego zrzutu oczyszczonej wody radioaktywnej poprzez dialog na najwyższym szczeblu. Premier Li Qiang uda się do New Delhi na szczyt G-20 zamiast Xi. Chiny wprowadziły zakaz importu japońskich owoców morza 24 sierpnia, kiedy Japonia zaczęła wypuszczać oczyszczoną wodę do Oceanu Spokojnego. Obiekty publiczne, restauracje i inne organizacje w Japonii otrzymały zalew uciążliwych telefonów z Chin krytykujących wypuszczenie skażonej wody z elektrowni.

13 września: Japonia rozwija dialog ds. bezpieczeństwa z Tajwanem. Japonia mianowała urzędnika rządowego, który będzie pełnił de facto funkcję attache ds. obrony na Tajwanie, zwiększając tym samym więzi w zakresie bezpieczeństwa. Japonia nie ma formalnego przedstawicielstwa dyplomatycznego na Tajwanie. Zamiast tego zajmuje się stosunkami dwustronnymi za pośrednictwem Japońsko-Tajwańskiego Stowarzyszenia Wymiany w Tajpej, które jest obsadzone głównie przez urzędników ministerstwa spraw zagranicznych i handlu. Ministerstwo obrony po raz pierwszy wysłało własnego urzędnika w celu usprawnienia gromadzenia informacji i komunikacji z tajwańskim wojskiem. Jeżeli informacje zostaną potwierdzone, mogą one oznaczać otwarcie kolejnego sporu w napiętych relacjach Tokio z Pekinem.

13 września: przetasowanie japońskiego gabinetu. Szef japońskiego rządu postawił na wyraźne zwiększenie obecności kobiet w nowym gabinecie. Kamikawa Yoko, była minister sprawiedliwości objęła stanowisko minister spraw zagranicznych, zastępując Hayashiego Yoshimase. Premier Kishida powołał Kato Ayuko, córkę byłego sekretarza generalnego LDP Kato Koichiego, na stanowisko minister odpowiedzialnej za politykę związaną z wychowywaniem dzieci i minister ds. środków mających na celu powstrzymanie spadku liczby urodzeń. Należy zaznaczyć, że są to dwa priorytetowe kierunki polityczne obecnej administracji. Jimi Hanako, wiceminister Gabinetu, została mianowana minister ds. rewitalizacji regionalnej, podczas gdy Tsuchiya Shinako, była minister zdrowia, pracy i opieki społecznej, została minister ds. odbudowy. Takaichi Sanae pozostała na stanowisku minister ds. bezpieczeństwa gospodarczego.

Kolejnym elementem na który warto zwrócić uwagę analizując nowy skład japońskiego rządu, jest próba zaprezentowania nowych polityków, którzy nie mają doświadczenia na stanowiskach ministerialnych. Jedenastu parlamentarzystów i parlamentarzystek PLD objęło swoje pierwsze teki w gabinecie. Wśród nich warto zwrócić uwagę na Kiharę Minoru, byłego doradcę premiera, który zastąpił Yasukazu Hamadę na stanowisku ministra obrony. Premier Kishida zachował jednak swoich kluczowych sojuszników takich jak, główny sekretarz gabinetu Matsuno Hirokazu i minister finansów Suzuki Shunichi. Yasutoshi Nishimura pozostał na stanowisku ministra przemysłu, któremu powierzono nadzór nad

procesem wypuszczania oczyszczonej radioaktywnej wody z elektrowni atomowej Fukushima do oceanu. Kono Taro pozostaje ministrem ds. transformacji cyfrowej i będzie nadal nadzorował przegląd problematycznego systemu identyfikacji osobistej „My Number”. Kono pełni również funkcję ministra ds. cyfrowej reformy administracyjnej i fiskalnej.

18 września: wzrost poparcia dla nowego rządu Kishidy. Pierwsze badania opinii publicznej po przetasowaniu gabinetu pokazują wyraźny wzrost poparcia dla nowej administracji Kishidy, które sięga 37%. Poziom niezadowolenia społecznego utrzymuje się jednak na wysokim poziomie. Oprócz wpadek personalnych poszczególnych polityków oraz kontrowersyjnych nominacji znaczna część japońskiej opinii publicznej nie jest zadowolona z rządowych działań mających na celu przeciwdziałanie skutków rosnących cen.

19 września: premier Kishida na temat rezygnacji z broni jądrowej. Japoński premier Fumio Kishida na forum Zgromadzenia Generalnego ONZ obiecał, że będzie przewodził wysiłkom zmierzającym do globalnego rozbrojenia nuklearnego. Kishida zaproponował reaktywację dyskusji na temat traktatu o zakazie produkcji materiałów rozszczepialnych z 1993 roku, który nigdy nie został poddany negocjacjom w ONZ. Japoński premier liczy na poparcie państw Globalnego Południa. Japonia przeznaczy 20 milionów dolarów na utworzenie miejsc w zagranicznych instytucjach badawczych i ośrodkach analitycznych, które zajmują się procesem denuklearyzacji. Kishida powiedział, że celem jest ożywienie debaty, która przewyciężyłaby spolaryzowane wybory między odstraszeniem a rozbrojeniem.

22 września: premier Kishida zapowiada utworzenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w celu przyciągnięcia zagranicznego kapitału. Japonia utworzy specjalną strefę, aby ułatwić zagranicznym firmom zarządzającym otwieranie działalności. Premier Kishida przedstawił plan, który zapewni japońskim konsumentom większe możliwości inwestowania pieniędzy. Japonia pozostaje w tyle za innymi krajami, jeśli chodzi o tworzenie środowiska przyjaznego dla zagranicznych firm zarządzających aktywami. Premier obiecał, że jego administracja przeprowadzi reformy strukturalne, które zniosą bariery istniejące w ramach unikalnych japońskich praktyk biznesowych. Rząd rozważa również złagodzenie ograniczeń i wprowadzenie sprzyjających zmian prawnych. Jednym z kluczowych działań jest umożliwienie zagranicznym firmom wypełnienie procedur administracyjnych w Japonii przy użyciu wyłącznie języka angielskiego.

25 września: debiut nowej minister ds. zagranicznych podczas szczytu G7. Kamikawa Yoko zapowiedziała, że będzie dążyć do pokazania bardziej „kobiecego” punktu widzenia w japońskiej dyplomacji. Podczas swojego pierwszego spotkania ministrów spraw zagranicznych Grupy Siedmiu w Nowym Jorku wypowiedzi minister Kamikawy były podobne do komentarzy bardziej prawicowych i konserwatywnych członków PLD. Szefowa japońskiej dyplomacji otwarcie potępiła rosnącą aktywność militarną Chin w regionie Azji i Pacyfiku.

26 września: premier prezentuje nowy pakiet walki z inflacją. W tym celu w ostatnim tygodniu września rząd zaprezentował filary nowego pakietu stymulującego gospodarkę, którego głównym celem jest zwiększenie płac. Projekt będzie obejmował środki mające na celu ochronę ludzi przed inflacją, wspieranie zrównoważonego wzrostu płac i dochodów oraz promowanie inwestycji krajowych w celu pobudzenia wzrostu. Dzięki nowym środkom

ekonomicznym Kishida zobowiązał się do zmiany modelu gospodarczego, który zwykle koncentrował się na cięciu kosztów. Na szczegóły nowego projektu trzeba jednak poczekać.

26 września: premier likwiduje stanowisko doradcy ds. łamania praw człowieka. Premier Kishida zlikwidował stanowisko specjalnego doradcy ds. międzynarodowych wyzwań związanych z przestrzeganiem praw człowieka. Kishida obiecał utworzyć to stanowisko podczas wyborów na przewodniczącego Partii Liberalno-Demokratycznej we wrześniu 2021 roku. Premier mianował byłego ministra obrony Nakataniego Gena, na to stanowisko, kiedy utworzył swój gabinet w listopadzie 2021 roku. Decyzja o powołaniu specjalnego doradcy ds. przypadków łamania praw człowieka miała być dowodem na to, że administracja Kishidy zajmie „zdecydowane stanowisko” w obszarach łamania praw człowieka wśród ludności zamieszkującej Hongkong, czy też populacji Ujgurów w Chinach. Dlatego też przez władze w Pekinie decyzja o powołaniu nowego doradcy była wyraźnie postrzegana jako kolejny element prowadzący do dalszego zaostrzenia relacji dwustronnych. Główny sekretarz gabinetu Matsuno Hirokazu nie przedstawił powodów rezygnacji ze stanowiska specjalnego doradcy, uzasadniając ją „zmieniającymi się potrzebami premiera”.

KOMENTARZ

W polityce wewnętrznej warto zwrócić uwagę na rekonstrukcję gabinetu Kishidy Fumio wywołaną spadającym poparciem społecznym.

Zwiększenie liczby kobiet w gabinecie oraz powołanie nowych twarzy na stanowiska ministerialne miało odświeżyć wizerunek premiera. Szef japońskiego rządu ma nadzieję, że zwiększona obecność kobiet w jego administracji zwiększy poparcie dla gabinetu. Jednak nominacje na stanowiska kierownicze wewnątrz PLD pokazują, że równowaga sił na japońskiej scenie politycznej nie uległa większej zmianie. Kontrowersje budzi mianowanie Obuchi Yuko, byłej minister przemysłu, która zastąpiła Moriyamę Hiroshiego na stanowisku przewodniczącego Komitetu Strategii Wyborczej PLD. Sam Moriyama został mianowany przewodniczącym Rady Generalnej LDP. Była minister jest uwikłana w skandal związany z pozyskiwaniem pieniędzy na działalność polityczną sprzed prawie dekady. W 2014 roku Obuchi została zmuszona do ustąpienia ze stanowiska minister przemysłu po zaledwie półtora miesiąca pracy, gdy wyszły na jaw wątpliwości dotyczące księgowości w jej organizacji politycznej. Jej były sekretarz został skazany za naruszenie ustawy o kontroli funduszy politycznych. Dalsze dochodzenie w tej sprawie może zmusić kierownictwo partii do poszukiwań nowego przewodniczącego KSW.

Japońska opozycja krytykuje kształt nowego gabinetu, zwracając jednocześnie uwagę, że pomimo licznych zmian na stanowiskach ministerialnych kluczowe stanowiska kierownicze Partii Liberalno-Demokratycznej zostały zdominowane przez mężczyzn, których celem jest obrona istniejącego porządku politycznego. Kolejne nominacje wewnątrz kierownictwa PLD pokazały, że premier Kishida dba o zapewnienie sobie poparcia najważniejszych sojuszników. Kishida zatrzymał sekretarza generalnego Motegi Toshimitsu, który może być potencjalnym rywalem Kishidy w wyborach na stanowisko premiera. Hagiuda Koichi pozostał na stanowisku przewodniczącego Rady Badań Politycznych. Hagiuda jest kluczową postacią w 100-osobowej frakcji byłego premiera Abe Shinzō. Premier Kishida dąży do

uzyskania poparcia frakcji Abe w wyborach prezydenckich LDP zaplanowanych na jesień przyszłego roku. Wiceprezydent partii Aso Taro, który dotychczas wspierał Kishidę, również pozostaje na swoim stanowisku.

Podsumowując, nie wygląda na to, że ostatnie roszady w japońskim rządzie będą mogły zdecydować o stałym wzroście poparcia dla administracji Kishidy Fumio. W celu odbudowy zaufania społecznego konieczne będzie podjęcie zdecydowanych działań dotyczących głównie walki ze wzrostem cen, realizacji poprzednich obietnic wyborczych dotyczących wzrostu wynagrodzeń oraz sprawowanie ściślejszej kontroli nad członkami PLD uwikłanymi w liczne skandale. Oprócz wyznaczenia priorytetów w polityce wewnętrznej zmiany w rządzie oraz w otoczeniu samego premiera mogą wskazywać na plany jeszcze silniejszego zaangażowania Kishidy Fumio w politykę zagraniczną oraz kontynuację dotychczasowego kursu, którego celem jest budowa bardziej zrównoważonych relacji z ChRL.

Oprócz zapowiadanych zmian w polityce wewnętrznej warto również zwrócić uwagę na dalsze plany administracji Kishidy dotyczące polityki zagranicznej oraz pogłębiający się konflikt z Chinami wywołany zbliżeniem ze Stanami Zjednoczonymi i Koreą Południową. Zmiana na stanowisku ministra spraw zagranicznych może mieć kilka ciekawych implikacji dla dalszej polityki premiera Kishidy w stosunku do Chin. Dotychczasowy minister spraw zagranicznych Hayashi Yoshimasa był często postrzegany jako jeden z prochińskich członków PLD, który miał nadzorować proces stopniowej odbudowy relacji z Pekinem. Dlatego też nominacja Kamikawy Yoko jest dość niespodziewana i nie zwiastuje dalszej odwilży w relacjach z Chinami. Nowa minister nie posiada bogatego doświadczenia w dyplomacji.

Odwołanie prochińskiego ministra Hayashiego Yoshimasy, który był bardzo dobrze oceniany za swoje wysiłki dyplomatyczne może również oznaczać, że premier Kishida będzie chciał odgrywać jeszcze większą rolę w procesie decyzyjnym dotyczącym japońskiej polityki zagranicznej. Sam premier Kishida, podczas konferencji prasowej zorganizowanej tuż po ogłoszeniu zmian w rządzie wspominał o planach wzmocnienia polityki zagranicznej opartej o decyzje podejmowane przez przywódców na szczytach międzynarodowych. Należy zaznaczyć, że premier Kishida przez prawie pięć lat pełnił funkcję ministra spraw zagranicznych w gabinecie Abe Shinzo. Wydarzenia związane z organizacją ostatniego szczytu G7 w Japonii oraz rozwojem trójstronnej współpracy pomiędzy Waszyngtonem, Tokio i Seulem pokazały, że silniejsze zaangażowanie w politykę zagraniczną może przetestować się na widoczny wzrost poparcia dla premiera i jego najbliższego otoczenia. Dlatego też silną pozycję byłego ministra spraw zagranicznych Hayashiego, można traktować jako element odwracający uwagę od aktywności zagranicznej samego premiera

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

8 września: japoński minister spraw zagranicznych z wizytą w Warszawie. Podczas spotkania wysokiego szczebla minister Zbigniew Rau podkreślił, że Polska jest strategicznym partnerem Japonii na Dalekim Wschodzie i że bardzo dobrze ocenia przebieg relacji dwustronnych. Minister Rau dużo miejsca poświęcił również zacieśnieniu współpracy dwustronnej w obszarze bezpieczeństwa. Polska i Japonia zacieśnią współpracę gospodarczą, której celem jest odbudowa zniszczonej Ukrainy. Minister Yoshimasa Hayashi

po raz kolejny podziękował polskiemu rządowi za wsparcie dla ogarniętej konfliktem Ukrainy. Od początku wojny Polska pełni rolę, hubu z którego można organizować działania pomocowe.

9 września: japoński minister spraw zagranicznych z wizytą w Ukrainie. Minister spraw zagranicznych Yoshimasa Hayashi udał się z niezapowiedzianą wizytą na Ukrainę, po raz pierwszy od inwazji Rosji. Hayashi spotkał się z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim oraz szefem ukraińskiego MSZ. Japonia i Ukraina przygotowują się do rozpoczęcia rozmów na temat podpisania dwustronnego ukraińsko-japońskiego porozumienia w sprawie gwarancji bezpieczeństwa. Minister Hayashi odwiedził Buczę, jedno z najbardziej dotkniętych wojną miast na obrzeżach Kijowa. Szef japońskiego MSZ zapowiedział program uruchomienia współpracy publiczno-prywatnej, którego celem będzie odbudowa Ukrainy. W przyszłym roku w Tokio zostanie zorganizowana japońsko-ukraińska konferencja mającą na celu odbudowę gospodarczą zniszczonego wojną kraju. Ministrowi spraw zagranicznych towarzyszyła delegacja przedstawicieli japońskiego biznesu. Wśród jej członków znalazł się prezes Rakuten Group Hiroshi Mikitani i Teppei Sakano, prezes producenta sprzętu medycznego Allm Co. Delegacja biznesowa ma ocenić sytuację w Ukrainie i nawiązać komunikację na temat jej potrzeb w zakresie odbudowy.

29 września: Ukraina liczy na budowę sieci szybkich kolei przy współpracy z Japonią. Przedstawiciele ukraińskiego rządu wyrazili zainteresowanie wprowadzeniem w kraju japońskiego systemu szybkich kolei Shinkansen, aby wesprzeć proces odbudowy kraju. Inwestycje na Ukrainie mogą stanowić świetną okazję w programie eksportu swojej technologii kolejowej za granicami. W maju Ambasador Ukrainy Sergiy Korsunsky zasugerował, aby budowa szybkich kolei została zrealizowana jako część wsparcia programu odbudowy. Ukraiński wicepremier Ołeksandr Kubrakow, który jest odpowiedzialny za infrastrukturę, również wyraził zainteresowanie szybkimi pociągami.

KOMENTARZ

W debacie dotyczącej przyszłości Ukrainy można usłyszeć coraz bardziej konkretne plany dotyczące procesu odbudowy Ukrainy. Celem wizyty ministra Hayashiego w Warszawie i Kijowie było rozpoczęcie przygotowań do szerszego zaangażowania japońskich firm w proces odbudowy Ukrainy. Japońskie inwestycje infrastrukturalne w tym obszarze są nie tylko szansą rozwojową dla rządu w Kijowie ale tworzą również bardzo ciekawy obszar współpracy pomiędzy Japonią a partnerami w regionie EŚW. Minister Hayashi i przedstawiciele japońskiego rządu zwracają uwagę na kluczową rolę i położenie geograficzne Polski, która od rozpoczęcia wojny stała się naturalnym hubem logistycznym dla organizacji kierujących pomoc humanitarną dla Ukrainy. W dalszej perspektywie Polska może także stać się istotnym partnerem w procesie odbudowy Ukrainy przy wykorzystaniu zagranicznego kapitału. Część japońskich firm, które rozważają przyszłe zaangażowanie w proces odbudowy poczyniło już pierwsze działania związane np. z poszukiwaniem przestrzeni biurowych na terenie Polski.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

4 września: rekordowe zadłużenie japońskiej gospodarki. Międzynarodowy Fundusz Walutowy szacuje, że wskaźnik zadłużenia dla trzeciej co do wielkości gospodarki świata wynosi około 260%. Jest to najwyższy poziom wśród gospodarek rozwiniętych. Zgodnie z prognozami Japan Center for Economic Research wskaźnik ten będzie nadal rosł. Władze Japonii optymistycznie podchodzą do rosnącego zadłużenia. Dług jest w dużej mierze w rękach banku centralnego i lokalnych inwestorów. Państwo posiada znaczne aktywa jako gwarancję wypłacalności. W optymistycznym scenariuszu, który zakłada wzrost tempa wzrostu gospodarczego Japonii, rząd przewiduje, że zrównoważy swoje księgi rachunkowe do 2026 roku.

11 września: administracja Kishidy planuje podniesienie płacy minimalnej. Premier Japonii przedstawił ambitny plan podniesienia średniej płacy minimalnej o prawie 50% w stosunku do obecnego poziomu w ciągu następných 10 lat. Premier Kishida mówi o ożywieniu gospodarczym napędzanym wzrostem konsumpcji. Rząd będzie dążył do podniesienia średniej płacy minimalnej do 1500 jenów za godzinę do połowy lat 2030-tych, z obecnych 1004 jenów. Propozycja została przyjęta z dużą ostrożnością przez większość japońskiego biznesu.

17 września: nowy minister rolnictwa i próba dywersyfikacji eksportu i importu. Nowy minister rolnictwa Ichiro Miyashita rozpoczyna pracę nad dywersyfikacją kierunków eksportu żywności. Działania są konieczne po wprowadzeniu przez Chiny rygorystycznych kontroli japońskich ryb i owoców morza. W efekcie japoński eksport do tego kraju spadł o ponad 65%. Inwazja Rosji na Ukrainę doprowadziła do skoków cen i niedoborów nawozów i pasz. Japonia jest zbyt zależna od niektórych krajów w zakresie zaopatrzenia. Rząd utrzyma cel zwiększenia eksportu japońskich towarów rolnych, leśnych i rybnych oraz żywności do 2 bilionów jenów w 2025 r. i 5 bilionów jenów w 2030 roku. Celem nowego rządu jest znalezienie nowych rynków zbytu.

18 września: chiński import japońskich owoców morza spadł o 67%. Chiński import japońskich owoców morza spadł o dwie trzecie w sierpniu w porównaniu z tym samym miesiącem ubiegłego roku. Władze w Pekinie podjęły decyzję o wstrzymaniu importu po uwolnieniu oczyszczonej wody z elektrowni jądrowej Fukushima I. Wartość importu w sierpniu wyniosła około 20,4 miliona dolarów. Japońskie ministerstwo rolnictwa i rybołówstwa twierdzi, że Chiny są największym na świecie importerem japońskich owoców morza. Wartość importu w ubiegłym roku wyniosła około 590 milionów dolarów.

24 września: kupcy z Singapuru zainteresowani japońskim rynkiem nieruchomości. Singapur stał się największym inwestorem w japońskim sektorze nieruchomości inwestycyjnych. Wzrost zainteresowania jest efektem osłabienia japońskiego jena i rosnącym popytem w branży logistycznej i hotelarskiej. W 2023 roku inwestycje firm z Singapuru w japońskie nieruchomości osiągnęły wartość prawie 3 miliardów dolarów. Za nimi uplasowali się inwestorzy z USA, Kanady i Zjednoczonych Emiratów Arabskich.

Singapurski państwowy fundusz majątkowy GIC zakupił sześć magazynów w Japonii od firmy Blackstone za 800 milionów dolarów, co znacząco przyczyniło się do dobrego wyniku. Japonia jest postrzegana jako stosunkowo „tani” i perspektywiczny rynek. Międzynarodowych inwestorów przyciągają również niskie koszty finansowania zewnętrznego i inwestowanie większej ilości pieniędzy w hotele ze względu na boom turystyczny po pandemii.

26 września: firma Nissan przestawia produkcję w Europie na samochody elektryczne.

Nissan Motor przyspiesza strategię dotyczącą pojazdów elektrycznych w Europie. Firma będzie sprzedawać w Europie wyłącznie pojazdy elektryczne do 2030 roku. Z ponad miliona pojazdów elektrycznych sprzedanych na całym świecie, jedna trzecia trafiła do Europy. Producent samochodów najwyraźniej ma nadzieję wyprzedzić konkurencję, ponieważ kontynent przyspiesza przejście na pojazdy elektryczne.

27 września: problemy osób pracujących w niepełnym wymiarze godzinowym.

Pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin muszą ograniczać swój czas pracy, aby uniknąć obciążeń związanych ze składkami na ubezpieczenie społeczne. Gdy roczny dochód pracownika zależnego finansowo od współmałżonka przekroczy 1,3 miliona jenów, nie jest on już objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jako członek rodziny pozostający na utrzymaniu. Zamiast tego musi samodzielnie opłacać składki na ubezpieczenie zdrowotne i emerytalne, co skutkuje dodatkowymi płatnościami w wysokości około 300 000 jenów rocznie. Wiele firm w Japonii, które polegają na pracownikach zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin, takich jak supermarkety, boryka się z poważnym niedoborem pracowników. Konieczność płacenia dodatkowych składek odstrasza część pracowników przed zwiększeniem wymiaru godzinowego.

KOMENTARZ

W kontekście gospodarczym warto zwrócić uwagę na zapowiedź wprowadzenia kolejnego pakietu inflacyjnego oraz propozycję podniesienia płacy minimalnej o połowę w ciągu następných dziesięciu lat. Premier Japonii Fumio Kishida wyznaczył w czwartek cel podniesienia średniej płacy minimalnej w kraju o prawie 50% w stosunku do obecnego poziomu za około dekadę, podkreślając swoją koncentrację na osiągnięciu ożywienia gospodarczego napędzanego konsumpcją. W związku z rosnącymi wydatkami na życie, które negatywnie odbijają się na gospodarstwach domowych i notowaniach Kishidy, administracja zintensyfikowała wysiłki mające na celu skłonienie firm do podniesienia płac. Perspektywa wzrostu płac jest jednym z warunków zakończenia ultra-luźnej polityki monetarnej przez Bank Centralny. Gubernator BOJ Kazuo Ueda podkreślił, że będzie utrzymywał niskie stopy procentowe, dopóki rosnącej inflacji nie będzie towarzyszył silny, zrównoważony wzrost płac. Płace minimalne są ustalane przez rząd podczas corocznej rundy wiosennych negocjacji płacowych pomiędzy związkami zawodowymi a korporacjami. Jeżeli wynagrodzenia nie będą rosły tak szybko jak będzie życzył sobie tego rząd, możliwe że decyzje o podnoszeniu płacy minimalnej będą podejmowane szybciej. Jednocześnie premier we współpracy ze związkami zawodowymi ponowił apele do japońskiego biznesu o stopniowe podnoszenie

wynagrodzeń. Jego zdaniem fala podwyżek powinna także objąć małe i średnie firmy. Powyższe obietnice przedwyborcze mogą być wyjątkowo niebezpieczne, jeżeli weźmiemy pod uwagę rekordowy poziom zadłużenia japońskiej gospodarki.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

